

De Nijl is in Caïro aangekomen: filosofische evenwichtsoefening van de KOE

Compagnie de KOE graaft voor z'n 30ste verjaardag in het rijke verleden van hun Vlaamse theatergezelschap. Voor dit seizoen halen ze 'De Nijl is in Caïro aangekomen' uit het archief van 1998. Herwerkt naar de tijd waarin we nu leven. Inclusief plexiglas uiteraard.

4 oktober 2020 – Robin Peeters

Filosofische kleppers

Laat ons eerlijk zijn. We houden van theater, in al z'n vormen, van theater dat simpelweg entertaint, van theater dat uitdaagt, van theater dat het randje opzoekt. Maar toch... Ook wij hebben ergens onze grenzen en persoonlijke voorkeuren. Wanneer we in theaterbrochures lezen over een stuk gebaseerd op teksten van Schopenhauer, Montaigne, Pascal en met ideeën uit 'Schijn bedriegt' van Thomas Bernhard, zijn we niet meteen geneigd om dit op te nemen in ons seizoenprogramma. Het voordeel van de KOE is dat er onderaan nog staat "tekst: Peter Van den Eede en Frank Focketeyn" waardoor de beslissingsbalans toch weer naar positieve kant begint te hellen. Terecht, zo blijkt achteraf.

In de oorspronkelijke versie van het stuk uit 1998 waren Van den Eede en Focketeyn niet alleen verantwoordelijk voor de tekst, maar ze speelden in de dialoog ook zelf de rollen van de twee broers. In de vernieuwde versie, die we tijdens z'n premièrereeks zagen in Mechelen, werd de rol van Focketeyn vervangen door Willem de Wolf, die samen met Van den Eede de herwerking voor zijn rekening nam.

Broers in pandemische tijden

In 'De Nijl is in Caïro aangekomen' spelen Van den Eede en de Wolf twee broers, de ene is een evenwichtskunstenaar, de andere acteur, die samenkomen om te praten. Over hoe om te gaan met tijd en eenzaamheid, over ouder worden en plaats maken én over hun nierstenen.

De herwerking heeft rekening gehouden met de pandemische tijden waarin we leven en de (sociale) thema's die momenteel maatschappelijk relevant zijn. Heb je sociaal contact nodig? Ben je ook gelukkig als je alleen bent? Hoe verdraag je mensen waarmee je samenleeft? Wat geloven we van experts? Dat allemaal verweven in een tekst waarin leven en dood centraal staan. "Dit bestaan dat ge geniet, behoort evenzeer toe aan de dood, als aan het leven."

De tekst slaagt er bovendien in om de onderliggende rouw, het verdriet en de ergernis van de broers luchtig te verpakken. Al is luchtig nog licht uitgedrukt. De voorstelling bulkt van de geestige oneliners die door de twee klasbakken Van den Eede en de Wolf met een voortreffelijke timing op het toneel worden gebracht waardoor de voorstelling zelden hoogdravend wordt. "Het is niet voor niks dat de hele wereld met de kaarten speelt. Ze hebben geen ideeën om uit te wisselen, dus wisselen ze maar kaarten uit."

In de scenografie van Bram De Vreese en Shane Van Laer herkennen we ook knipogen naar de covidcrisis door het veelvuldig gebruik van plexiglas dat bij elkaar wordt gehouden door ducttape, de hedendaagse passe-partout voor snelle, goedkope en zelden duurzame oplossingen voor al onze problemen. Dat decor wordt, naarmate de voorstelling vordert, steeds minder subtiel behandeld door de twee acteurs die door slapsticktaferelen nog meer lachers op de hand krijgen.

Een zeer vermakelijke dialoog die een fijne filosofische evenwichtsoefening maakt, zo kan 'De Nijl is in Caïro aangekomen' nog het best omschreven worden. Net wanneer je denkt dat het stuk door hoogdravendheid de dieperik in zal vallen, trekt het geheel zich door prima getimede (zelf)relativering en een flinke dosis humor terug in balans.

Gezien op 2 oktober 2020 in kunstencentrum nona in Mechelen.